

FINANS- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande N:o

16/-26 med anledning av landskapets revisorers be-

N:o 16/-26 .

rättelse över år 1926 verkställd syn å landskapet
tillhörig eller under dess förvaltning stående fast
egendom.

Jämlikt sista stycket av § 34 av Ålands landstings beslut angående
ordnandet av Ålands landskapsförvaltning, utfärdat den 5 mars 1923,
åligger det landskapets revisorer att minst vart tredje år förenstälta
syn å landskapet tillhörig och under dess förvaltning stående fast e-
gendom och i enlighet med sagda stadgande hava de av Landstinget för
nästföregående treårsperiod utsedda revisorerna under sistvikne sommar
skridit till inspektion av de under landskapets förvaltning varande
jordegendomarna, över vilken inspektion till Landstinget överlämnats
det instrument Finans- och Ekonomiutskottet nu har sig förelagt att
granska.

Först vill Utskottet anmäla, att detsamma vid ärendets behand-
ling haft att tillgå det i revisorernas berättelse omnämnda protokoll,
vilket synenämnden för den staten tillhöriga jordegendom i landskapet
Åland, vartill nyttjanderätten enligt § 23 i självstyrelselagen över-
gått till landskapet, avfattat över sina förrättningar, och har reviso-
rernas hänvändelser till nämnda protokoll beaktats av Utskottet.

Vid granskningen av ifrågavarande berättelse har Utskottet i huvud-
sak kunnat förena sig om de uttalanden revisorerna gjort, men har dock

ansett nödigt att uti särskilda fall, vilka här nedan omförmälas, framlägga några anmärkningar samt framhålla en från revisorernas uppfattning avvikande mening. Uti berättelsen finnas angivna såsom avsynade endast tre under Kastelholms kungsgård lydande torp, ehuru de torp, vilka utgöra arrende direkt till landskapet samt å vilka till största delen äro uppförda kronan tillhöriga hus, äro till antalet nio. Varpå denna glömska berott, har Utskottet icke lyckats få reda på.

Revisorerna hava för sin del funnit arrendatorernas av Kastelholms och Grelsby kungsgårdar anhållan att få till takbeläggning å 1 berättelsen angivna byggnader använda annan material än pärtor mot att till fri disposition erhålla utstämplat så mycket timmer, som motsvarade behovet av pärtor till sagda tak fullt motiverad. Enär Utskottet icke kan anse ett dylikt tillvägagångssätt ändamålsenligt och ur synpunkten av en ekonomisk skogshushållning oförmånligt, vill Utskottet för sin del hava uttalat, att då annat material än pärtor av Landskapsnämnden anses böra användas till täckande av tak å de under landskapets förvaltning stående lägenheterna, bör kostnaden för dylik takbeläggning efter syn erläggas av landskapet i penningar ur influtna inkomster från sagda lägenheter samt arrendatorn i stället för vederlag i virke erhålla det i penningar. Med anledning av revisorernas förslag, att den å Grelsby kungsgård befintliga och arrendatorn tillhöriga villabyggnaden, skulle i avsaknad av arbetarbostäder, inlösas, finner Utskottet förslaget icke välbetänt, emedan byggnaden såväl genom sitt läge som dess konstruktion icke alls lämpar sig till arbetarbostad. Vad sedan vidkommer det av revisorerna

361
633

framhållna önskningsmålet, att åtgärder borde vidtagas för Bomarsunds fästningsruins skyddande mot förfall och förstörelse, får Utskottet meddela, att Bomarsunds fästningsruiner jämlikt § 3 i gällande förordning om fornninernas fredande och bevarande på Åland av den 18 oktober 1924 äro ställda under finska statens och arkeologiska kommissionens omedelbara uppsikt och vård. Vid sådant förhållande äger landskapet icke taga någon befattniing med detsamma, vilket föröfrigt ej heller vore att enligt Utskottets mening förorda, då sagda ruiner alltför tydligt påminna oss om en tid och en regim, som ur flere synpunkter icke varit landskapet till gagn.

Som åtgärder till avhjälpande av särskilda uti berättelsen omnämnda missförhållanden beträffande skogsförvaltningen föreslå revisorerna tillsättandet av en forstmästare och en skogsvakt; vilken senare ^{särskilt} även borde anlägga plantskolor såväl till föryngring av skog som till försäljning. Utskottet är fullkomligt ense med revisorerna därom, att en rationellare skogshushållning på landskapets lägenheter bör bedrivas och det med all energi och kraft samt håller före, att landskapets skogsmarker med nödvändighet böra stå under ständig sakkunnig och, framför allt, intresserad och energisk ledning. Jämväl landskapets inbyggare eller dess jordägande befolkning vore i stort behov av undervisning och ledning vid sin skogshushållning, och en duglig forstman vunno med all sannolikhet folkets förtroende och bidroge genom råd och anvisningar till förbättrande av skogskulturen. Härtill kommer att vid uppgörande av planer för de under landskapets förvaltning stående lägenheternas

eventuella framtida kolonisation eller längre tids utarrendering, behovet av en med skogsförvaltning förtrogen person helt visst kommer att göra sig inom en nära framtid gällande. Men emedan inom Utskottet åsikterna äro delade angående den forstliga kompetens ifrågavarande forstman borde besitta och en stor osäkerhet är rådande beträffande beslut om beviljande av nya anslag av den anledning, att Presidentens stadfästelse av Ålandsdelegationens beslut om utgivande av bidrag ur statsmedel för treårsperioden 1923- 1925 ännu icke erhållits, har Utskottet för sin del ansett det vara i allo lämpligare att frågan om anställande för landskapet av forstlig kraft finge bliva vilande till Landstingets lagtima vårsession år 1927; och kan då, om beslut fattas angående anställandet av sagda funktionär, anslag för hans avlönande fastställas och upptagas uti tilläggsbudgeten för nämnda år.

Beträffande berättelsen i övrigt vill Utskottet hava framhållet, att då för landskapet gällande förordning om boställen berättigar Landskapsnämnden att, när omständigheterna sådant påkalla, verkställa särskild besiktning av dess jordlägenheter, torde någon föreskrift om ekonomiska besiktningar icke vara av nöden. Och jämte det Utskottet anser revisorernas uttalande om landsvägarnas tillstånd, såsom liggande utom deras befogenhet uti förevarande ärende, icke påkallat, får Utskottet framhålla, att det osäkerhetstillstånd, som för närvarande är rådande vidkommande arrendejorden, i sinom tid kommer att upphöra, så snart den av Riksdagen antagna lagen om tillägg till § 23 i självstyrelselagen jämväl blir av Landstinget antagen och av Presidenten vederbörligen fastställd samt närmare förfoganden i stöd av denna lagbestämmelse utfärdats.

Mariehamn, den 18 november 1926.

363

363

på Finans- och Ekonomiutskottets vägnar:

Oscar Bomanson

Werner Peters

Uti ärendets behandling hava deltagit ordföranden Bomanson, ledamö-
terna Jansson, Törnroos och Carlson samt suppleenten Troberg.